

MURKOVA NAGRADA, PRIZNANJE IN LISTINA ZA LETO 2023/2024

Utemeljitev Komisije za Murkova priznanja

Komisija za Murkovo nagrado, priznanja in listine se je sestala 24. septembra 2024. Po preučitvi prispelih predlogov se je odločila, da Murkovo nagrado podeli Tatjana Dolžan Eržen, Murkovo priznanje Barbari Ivančič Kutin, Murkovi listini pa Robertu Kužniku in Tomažu Kočarju. Za Murkovo listino za študente komisija ni prejela nobene predloga. Izvršni odbor Slovenskega etnološkega društva je na svoji seji z dne 25. septembra 2024 potrdil predloge dobitnikov letošnjih odličij. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Murkova nagrada: Tatjana Dolžan Eržen

Tatjana Dolžan Eržen se je po končani Gimnaziji Kranj vpisala na študij etnologije in slovenistike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je leta 1992 zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Način življenja obrtnikov in trgovcev v mestu Kranju v Kraljevini Jugoslaviji: Obdobje 1918–1941*. Po študiju se je kot kustosinja zaposlila v Gorenjskem muzeju. Svoje strokovno delo v kustodiatu za etnologijo Gorenjskega muzeja je zasnovala s poudarkom na urejenosti, dokumentiranju in dostopnosti muzejskih zbirk. Njeno raziskovalno delo temelji na terenskem delu, proučevanju zbirk, za katere skrbi, in predstavljanju dediščine javnosti. Pri tem se zaveda pomena objav in s tem popularizacije etnološke stroke.

Plod njenega raziskovalnega dela so bile odmevne razstave z obsežnimi strokovnimi katalogi. Med večjim številom njenih avtorskih razstav omenjamo le nekatere: *Ko je obleka naredila človeka: Sto in več let stara oblačila iz zbirke Gorenjskega muzeja* (2014); *Kaša, žganci, zelje ...: Dedščina prehrane na Gorenjskem za sodobno rabo* (2021); *Mi ne hranimo v oblaku: 70 let Gorenjskega muzeja* (2023); *Njuno veselje je naše bogastvo: Andreja Stržinar in Sonja Porenta poustvarjata oblačilno dedščino* (2024) in še mnoge druge.

Iz bogate bibliografije muzejske svetnice Tatjane Dolžan Eržen je treba omeniti tudi nekaj tehtnih monografij in prispevkov, ki kažejo njeno raziskovalno usmerjenost in vsestranskost. V letu 2018 je izšla njena monografija *En-ten-tentera: Spomini na otroštvo v mestu Kranj*, Dolžan Eržen pa je tudi soavtorica del *Poslikano kmečko pohištvo v zbirki Gorenjskega muzeja* (2013) in *Jezerska kronika: Jezersko v ustnem izročilu in druge* (1998).

Delo Tatjane Dolžan Eržen je pogosto zasnovano interdisciplinarno ter povezovalno, kar dokazujejo njena številna udejstvovanja in sodelovanja z matičnim Oddelkom za

etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, drugimi muzeji na Gorenjskem in širše ter s stanovskim Slovenskim etnološkim društvom.

V sodelovanju s Turizmom Bohinj so skupaj s Tatjano Dolžan Eržen v eko muzeju Oplenova domačija realizirali projekt digitalizacije, ki omogoča digitalizirano vodenje za slepe in slabovidne. Kot etnologinja redno sodeluje še s konservatorji Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, rezultati skupnega dela pa so številne delavnice za študente, dnevi odprtih vrat, posvetovanja na terenu. Svoje andragoško delo vse od leta 1994 razvija v študijskih krožkih; je ena prvih njihovih mentoric v Sloveniji. V doslej izpeljanih 28 krožkih se je ukvarjala z različno dediščino gorenjskih krajev in ljudi.

Od leta 2008 je kot strokovnjakinja z območja Gorenjske vključena tudi v delovno skupino Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine, ki strokovno vrednoti pobude za vpis v Register nesnovne kulturne dediščine in za razglasitve nesnovne kulturne dediščine posebnega pomena.

Dolgoletno strokovno in predano delovanje etnologinje in muzejske svetnice Tatjane Dolžan Eržen, njena poglobljena strokovnost na eni strani in aplikativno, dostopno, vključujoče, v sodobnost usmerjeno predstavljanje dediščine javnosti na drugi, kažejo širok spekter njenega delovanja, s katerim je večkrat potrdila svoj odnos do stroke in sočloveka. Za vse navedeno ji Slovensko etnološko društvo podeljuje Murkovo nagrado.

Murkovo priznanje: Barbara Ivančič Kutin

Barbara Ivančič Kutin že več kot 25 let dokumentira in raziskuje bovško narečje in drugo ustno izročilo. Leta 2005 je na Filozofski fakulteti doktorirala z disertacijo z naslovom *Kontekst in tekstura folklornih pripovedi na Bovškem*. Dve leti pozneje je z izdajo *Slovarja bovškega govora* trajno dokumentirala dobršen del bovškega besedišča. Njeno delo je tesno prepleteno z dokumentiranjem, raziskovanjem in obdelovanjem tem s področja slovstvene folkloristike. To se kaže tudi v njeni bibliografiji. Izdala je več monografskih objav s tega področja: *Živa pripoved v zapisu: Folklorne pripovedi Tine Kravanja iz Bavšice* (2011), zbirka bovških pripovedi *Pirta, farca, fidinja* je izšla leta 2013, nato še *Krivopete, Divje žene z nazaj zasukanimi stopali v slovstveni folklori* (2018).

Barbara Ivančič Kutin na strokovni ravni tesno sodeluje s posamezniki in z organizacijami iz domačega kraja, s tamkajšnjimi društvi, z osnovno šolo, muzejem idr., kjer

* Tomaž Simetinger, dr. etnologije, asistent, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo; tomaz.simetinger@gmail.com.

izvaja različne delavnice, predavanja in predstavitve. Leta 2021 je pripravila vlogo za vpis bovškega govora in bovške slovstvene folklore v Register nesnovne kulturne dediščine. Leta 2023 je sodelovala pri pripravi zvočne tematske poti *Po sledih pripovednega izročila Bovca*, ki je bila zasnovana kot turistični produkt, a je sočasno namenjena tudi lokalnim osnovnošolcem.

Barbara Ivančič Kutin je s svojim delom močno vpeta v lokalno bovško okolje. Strokovno tako sodeluje tudi z bovškim Kulturnim društvom Golobar. Tudi z njenim usmerjanjem je nastal projekt *Buška izba: Pripovedovanje in bovško narečje*, posvečen pripovednim dogodkom v lokalnem narečju, in projekt *Lokalna frazeologija – sočna bovščina*, ki je posvečen zapisovanju, ohranjanju in kreativni rabi lokalnih pregovorov, rekov in raznih jezikovnih sočnih fraz.

Barbara Ivančič Kutin je vsestranska raziskovalka, ki zna svet znanosti spretno povezovati tako z njenimi uporabnimi razsežnostmi zunaj akademskih sfer kot z lokalnim okoljem in njegovimi prebivalci. Za njeno delo ji Slovensko etnološko društvo podeljuje Murkovo priznanje.

Murkova listina: Robert Kužnik

Robert Kužnik iz Cerknice je zbiralec in publicist, ki se že vrsto let ukvarja z raziskovanjem Maksima Gasparija in njegovih del. Z načrtnim in s sistematičnim zbiranjem skic, slik, risb, razglednic, fotografij in drugih dokumentov je zbral in ohranil vse tisto, kar je nastalo v dolgem umetniškem in osebnem Gasparijevem življenju. Z obstoječim gradivom je Robert Kužnik izdal monografijo *Maksim Gaspari: Iz naroda za narod* (2022), s katero je avtorju postavil pomemben spomenik.

Robert Kužnik ima nedvomno največ zaslug, da je Občina Cerknica ob 140-letnici Gasparijevega rojstva leto 2023 razglasila za Gasparijevo leto. Domačini in drugi so s pomočjo različnih razstav, predavanj in drugih dogodkov Maksima Gasparija še pobližje spoznali. S širjenjem Gasparijeve umetnosti po vsej Sloveniji in v zamejstvu je Kužnik uspešno prispeval k ohranjanju kulturne dediščine. Med ključne projekte, ki bodo v letošnjem letu povezani

z Maksimom Gasparijem, lahko štejemo razstavo *Maksim Gaspari: Ustvarjene podobe naroda*, ki jo je v Slovenskem etnografskem muzeju pripravila kustodinja Bojana Rogelj Škafar, Robert Kužnik pa je sodeloval kot strokovni sodelavec.

Robert Kužnik je s svojim delom v daljšem časovnem obdobju pomembno prispeval k ohranjanju slovenske kulturne dediščine. Delo Maksima Gasparija je na različne načine še bolj približal ljudem, zato mu Slovensko etnološko društvo podeljuje Murkovo listino.

Murkova listina: Tomaž Kočar

Tomaž Kočar, upokojeni gozdarski inženir, se je po upokojitvi nadvse aktivno najprej lotil raziskovanja svojega rojstnega kraja Breginja. S svojim dosedanjim delom je obdelal dobršen del kulturne, tehnične in etnografske dediščine, deloma v svoji rodni Soški dolini, predvsem pa na območju Iga in Velikih Lašč, kjer je služboval kot revirni gozdar. Pri pripravi knjige *Svet med Mačkovcem, Mokrcem in Iško – Krvava Peč z okolico* (2011) sta skupaj s Srečkom Knafelcem opravila obsežno raziskovalno delo o zgodovini prvih naselitev na teh območjih, se poglobljala v urbarje Turjaške gospode in cerkvene knjige ter pri ljudeh iskala redke fotografije nekdanjih ljudi in dogodkov. Še vedno raziskuje tudi ostanke in sledi poselitve tega območja v srednjem veku.

Med svojim etnološkim udejstvovanjem je bil tudi izvrsten zbiratelj in dokumentarist tehnične dediščine. Med drugim je Slovenskemu etnografskemu muzeju predal zbirko fotografij mlinov in žag na Slovenskem. V zadnjih treh desetletjih je obdeloval različne z etnologijo in s kulturno zgodovino povezane teme, ki jim lahko sledimo v njegovih številnih monografijah: *Vodni pogoni v Borovniški kotlini* (1997); *Nekdanji Breginj* (1999); *Propad Turjaške graščine* (1999); *Iška, Iški vintgar* (2001); *Kamniška Bistrica – Bistriški gozd* (2003); *Svet med Mačkovcem, Mokrcem in Iško* (2011); *Od Studenca in Polja čez Zalog v Besnico* (2017); *Bilo je nekoč na Igu in v bližnji okolici* (2021).

Za vse navedeno mu Slovensko etnološko društvo podeljuje Murkovo listino.

